

**Stichting
Urgente
Noden**
Nederland

*'Een zonnig
perspectief
voor iedereen'*

Thema:

GEZOND

Noodhulp als basis
voor een gezond leven

**“Vertrouwen op de
expertise van hulp-
en dienstverleners.”**

Zie pag. 10

**“Soms is snelle
SUN-noodhulp
gewoon nodig.”**

Zie pag. 20

Voorwoord

In een tijd waarin veel mensen in Nederland kampen met financiële zorgen en andere problematiek op het gebied van gezondheid, huisvesting of sociaal isolement, zijn hulp- en dienstverleners een onmisbare schakel in het leven van velen. Dat geldt zowel voor betaalde professionals als voor de vele mensen die zich inzetten als vrijwilliger binnen vrijwilligersorganisaties. Dag in, dag uit zetten jullie je met hart en ziel in om mensen te ondersteunen die het op eigen kracht (even) niet redden. Dat vraagt niet alleen om kennis, maar ook om geduld, compassie en creativiteit. Daarvoor willen wij jullie een groot compliment geven. Jullie werk maakt verschil, tastbaar en diepgaand.

Vanuit de noodhulpbureaus en SUN Nederland zien wij dagelijks hoe snel situaties kunnen escaleren als er geen vangnet is. Een kapotte koelkast, een onbetaalde energierekening of het ontbreken van een matras om op te slapen, het zijn vaak de ogenschijnlijk 'kleine' dingen die het dagelijks leven ontwrichten en het vertrouwen in een gezonde toekomst ondermijnen. Juist daar kan noodhulp een krachtig instrument zijn. Niet als eindoplossing, maar als katalysator voor herstel en als brug naar een meer structurele oplossing. Met de verzamelde data rondom aanvragen in ons Datadashboard Urgente Noden willen we bijdragen aan beter beleid en systeemverandering.

We willen jullie aanmoedigen om noodhulp aan te vragen voor jullie cliënten als er geen andere voorzieningen zijn. Niet alleen kan SUN-noodhulp een situatie verzachten, stabiliseren of doorbreken, maar het geeft ook een belangrijk signaal aan mensen met urgente noden: "Jij doet ertoe, we laten je niet vallen". Die boodschap kan deuren openen die eerder gesloten bleven. Het geeft mensen met urgente noden het gevoel gezien te worden en biedt jullie als hulp- en dienstverleners meer bewegingsruimte om te bouwen aan duurzame oplossingen. Hierover kunnen jullie meer lezen in het onderzoek dat de VU deed naar de betekenis van SUN-noodhulp "Bewegingsruimte bij urgente noden". Elke aanvraag die bij een SUN-noodhulpbureau wordt ingediend, is een stap richting perspectief. SUN-noodhulp helpt niet alleen om urgente problemen weg te nemen, maar creëert ook ruimte voor andere gesprekken over gezondheid, financiën, werk, zingeving en toekomst. Zo wordt noodhulp onderdeel van een groter geheel: het hervinden van hoop, balans en eigen regie.

Wij hopen dat dit minimagazine met het thema "Gezond" jullie inspireert, informeert en versterkt in jullie belangrijke werk. Samen bouwen we aan een samenleving waarin niemand met urgente noden wordt buitengesloten. Jullie zijn daarin van onschatbare waarde.

Vraag noodhulp aan wanneer nodig als vangnet of springplank naar nieuwe mogelijkheden!

Nathalie Boerebach,
directeur SUN Nederland

Nathalie

Wilt u meer lezen over de betekenis van SUN-noodhulp? De Vrije Universiteit Amsterdam heeft er onderzoek naar gedaan. Scan de QR-code om het onderzoeksrapport te downloaden.

Inhoud

Sta-op-stoel enorme steun voor Marco

Dankzij een renteloze lening kan de familie Vermeulen vooruit

Optimisme, maar toch...

VU-onderzoek: Het effect van SUN-noodhulp

Pleisters die tot verandering leiden

En verder:

Noodhulp in feiten en cijfers

Pagina 6

Kerntaken van SUN Nederland

Pagina 8

Vertrouwen op de expertise van hulp- en dienstverleners

Pagina 10

Aanvragen doe je zo!

Pagina 12

In de praktijk

Pagina 14

SUN-noodhulp voor een beter gebit

Pagina 16

Toename in zorgvulpvragen bij Noodfonds Amsterdam

Pagina 18

Soms is snelle SUN-noodhulp gewoon nodig!

Pagina 20

Armoede in maapak

Pagina 22

Tot slot

Pagina 23

Sta-op-stoel enorme steun voor Marco

Marco is altijd een hardwerkende man geweest. Vanaf zijn 48ste levensjaar krijgt Marco helaas verschillende beroertes. Hij wordt hierdoor ernstig beperkt in zijn motoriek en spraak. Bewegen kost hem veel energie. Werken is niet meer mogelijk en Marco krijgt uiteindelijk een WIA-uitkering. Het beperkte spaargeld dat hij in de loop der jaren heeft opgebouwd, is vrij snel verdwenen. Door het aanpassen van zijn levensstijl redt hij het net om rond te komen, maar het houdt niet over.

Langzaam maar krijgt Marco steeds meer last van zijn rug. Opstaan kost hem veel krachtspanning en het zelf gaan zitten in een stoel kan hij alleen nog maar door zichzelf te laten neerploffen. Dit is zeker niet bevorderlijk voor zijn slechte rug. De stoel waarin hij het meest zit, is inmiddels

ook zo versleten dat Marco alleen nog maar in een ongezonde scheve houding kan zitten. Zijn lichaam rust dus niet goed uit als hij zit. Zowel de huisarts als de ergotherapeut vinden de situatie onwenselijk en zijn ook bang dat Marco een keer ten val komt als hij niet op de juiste wijze in de stoel terecht komt. Beiden adviseren hem een sta-op-stoel aan te schaffen.

Helaas blijkt er geen vergoeding te zijn vanuit de zorgverzekering of de bijzondere bijstand. Samen met zijn hulpverlener en ergotherapeut heeft Marco een goede en passende sta-op-stoel gevonden. Marco heeft alleen geen financiële middelen om de stoel die ruim €650,- kost aan te schaffen. Zijn hulpverlener dient daarom een aanvraag in bij het SUN-noodhulpbureau. De aanvraag wordt toegekend en binnen enkele weken heeft Marco de stoel in huis.

Dankzij een renteloze lening kan de familie Vermeulen vooruit

Het gezin Vermeulen gaat het voor de wind. Vader Theun (28 jaar) is als zzp'er een klusbedrijf gestart, dat al vrij snel goed begint te lopen. Moeder Dianne (27 jaar) werkt parttime in de zorg en hun pasgeboren dochtertje Lisanne groeit voorspoedig op. Een 'happy family' dus die alle zaakjes goed voor elkaar heeft. Totdat Theun een ernstig ongeluk krijgt. Zijn auto is 'total loss' en Theun heeft behoorlijke verwondingen.

De schade aan zijn auto wordt gedekt door de bedrijfsautoverzekering, maar de medische kosten worden niet volledig vergoed. Theun kan bovendien meerdere maanden niet werken. Daarmee valt het grootste deel van het gezinsinkomen weg. Omdat zijn klusbedrijf nog in de opstartfase zat, had Theun nog geen inkomensverzekering voor zzp'ers afgesloten. Al snel ontstaan er achterstanden bij het betalen van de vaste lasten.

Dianne kan gelukkig haar uren uitbreiden, maar dat is niet voldoende om van rond te komen. De huurachterstand loopt steeds verder op en

de woningbouwcorporatie stapt naar de rechter voor een huisuitzettingsprocedure. Via een budgetcoach wordt een aanvraag gedaan voor het gezin bij het SUN-noodhulpbureau. Omdat de revalidatie van Theun inmiddels voorspoedig

“Er viel zoveel stress van ons af, omdat we in onze woning konden blijven.”

verloopt en hij waarschijnlijk binnen enkele weken zijn werk weer kan oppakken, kent het noodhulpbureau het gezin een renteloze lening toe. Zo kan het gezin in de woning blijven en met steun van de budgetcoach de periode tot herstel overbruggen. Zodra Theun weer kan werken en ook Dianne haar extra uren behoudt, kan het gezin aan de afbetaling van de lening beginnen. Op deze manier is met SUN-noodhulp een nare periode op een succesvolle manier overbrugd.

Noodhulp in feiten en cijfers

We werken met en voor mensen. Dat staat voorop. Achter de schermen vatten we ons werk samen in cijfers en statistieken in het Datadashboard Urgente Noden. Dat helpt ons om patronen te herkennen, de gemeenten waar noodhulpbureaus gevestigd zijn zo goed mogelijk te adviseren met onze inzichten en om SUN-noodhulp te verbeteren. Ook hulp- en dienstverleners kunnen hun voordeel doen met onze inzichten.

Op dit moment zijn er

35 noodhulp-
bureaus

in Nederland (en dat worden er steeds meer!). Sommige zijn lokaal, andere regionaal of zelfs provinciaal.

Top 3 aanvragers voor mensen in urgente nood

- 1 Hulpverlenende organisaties
- 2 Gemeenten
- 3 Bewindvoering

Noodhulpbureaus zijn actief in meer dan

100
gemeenten

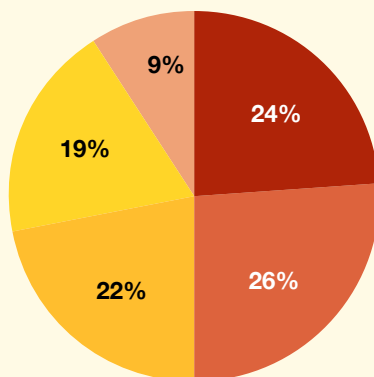
in Nederland. In deze gemeenten wonen ruim 7 miljoen mensen die bij urgente nood via hun hulp- of dienstverlener een aanvraag voor noodhulp kunnen indienen.

“Met de inzichten van het Datadashboard kunnen gemeenten en de overheid hun armoede- en schuldenbeleid optimaliseren. Zo voegde het ministerie van SZW onze inzichten toe aan de informatie voor de minister tijdens de energiecrisis. En het ministerie van VWS gebruikte de data bij het traject gericht op mondzorg. Nu sluiten vermogensfondsen die individuele noodhulp bieden aan bij het Datadashboard en hopelijk in de toekomst ook religieuze fondsen. Zo ontstaat een overzicht van private geldstromen op het terrein van urgente noden.”

Nathalie Boerebach, directeur SUN Nederland

Aantal aanvragen per leeftijdsklasse

- 20-30 jaar
- 30-40 jaar
- 40-50 jaar
- 50-60 jaar
- 60-70+ jaar

Noodhulpbureaus hebben
in 2024 ongeveer

**6 miljoen
euro**

aan noodhulp
bested.

Top 7 toegekende aanvragen in de categorie gezond:

Woninginrichting

Schulden

Medische kosten

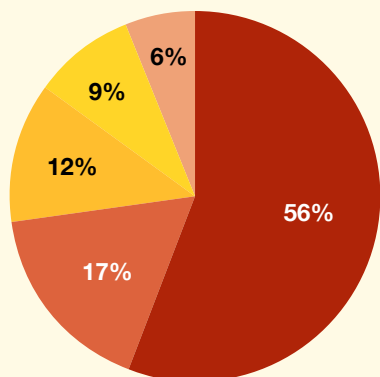
Huishoudelijke apparatuur

Levensonderhoud

Studie

Sport, hobby, cultuur

Samenstelling huishoudens begunstigden

Alleenstaand zonder
kinderen

Samenwonend met
kinderen

Alleenstaand met
kinderen

Samenwonend
zonder kinderen

Overig

preventie
geld
tandarts
woon
plek
schoonmaak
mondzorg
hospice
veiligheid
mantelzorg
hulpmiddelen
opruimen
eigen
risico
ontzorgen
medicijnen
woningaanpassing
vervoer
reparatie
participatie
voeding
verhuizen
doorstroming
voeding

ontstressen
levensonderhoud
zorgverzekering
therapie

woningaanpassing
kleding

Kerntaken van SUN Nederland

Initiëren

Faciliteren

Innoveren

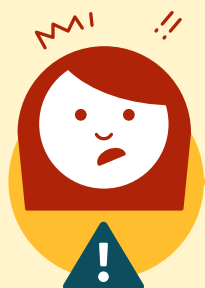

Agenderen

**Makelen en schakelen
van geld en goederen**

Zo werkt een SUN-noodhulpbureau

**1. Urgente
financiële situatie**

niemand anders
kan helpen

**2. Aanvraag door
hulp-/dienstverlener**

via de website van
een noodhulpbureau

3. Weging

binnen een week en bij
hoge urgentie meestal
binnen 24 uur

**Hulp
geboden**

Column

Nadja Jungmann

Bijzonder hoogleraar en lector Schulden-
problematiek aan de Universiteit van
Amsterdam en Hogeschool Utrecht

Optimisme, maar toch...

Na jaren van zorgwekkende nieuwsberichten over inflatie, energiearmoede en bestaans-onzekerheid waren er de afgelopen weken opeens ook positieve berichten. Zo blijkt uit onderzoek van ABN-AMRO dat Nederlanders ondanks stijgende maandlasten meer geld overhouden, liet Voedselbank Nederland weten dat het aantal mensen dat gebruik maakt van de voedselbank met 20 procent is afgenomen en gaf SUN Nederland aan dat het aantal aanvragen voor noodhulp vorig jaar stabiel is gebleven. Het zijn berichten die we na alle zorgen van de afgelopen jaren over een groeiende groep huishoudens met financiële problemen graag lezen. En toch is er weinig reden voor echt optimisme.

De positieve berichten lijken samen te hangen met het feit dat de inkomens in de afgelopen jaren harder zijn gestegen dan de vaste lasten. Vooral bij mensen met een minimuminkomen speelde de overheid bij deze ontwikkeling een belangrijke rol. Zo werd de inkomensstijging voor deze groep naar voren gehaald en bleef de stijging van vaste lasten beperkt, onder meer dankzij maatregelen zoals de energiecompensatie.

De positieve berichten dragen het risico in zich dat we ons onvoldoende (blijven) realiseren dat er ook vanavond ouders zijn die het eten uit hun

mond sparen ten gunste van de kinderen, dat er bijna elke dag iemand overlijdt aan zelfdoding ingegeven door de ervaren uitzichtloosheid van armoede en schulden en dat de voorspellingen voor de middellange termijn helemaal niet zo positief zijn. Zo voorspelt het Centraal Planbureau in haar Economisch Plan 2025 dat het aantal mensen dat in armoede leeft dit jaar en volgend jaar weliswaar wat afneemt, maar dat de groep die wel in armoede leeft gaat worstelen met grotere tekorten.

Bij de afgelopen verkiezingen had ik even de stille hoop dat we in dit land zouden durven kiezen voor een toereikend sociaal minimum. En al had ik het ergens kunnen verwachten, toch voel ik nog altijd teleurstelling dat de bereidheid om iedereen een menswaardig bestaan te geven niet groot genoeg blijkt. Er blijft dus behoefte aan sociaal werkers die de weg weten te vinden naar de noodhulpbureaus om schrijnende situaties te verzachten, te stabiliseren en te doorbreken. En met elke nieuwe aanvraag wat mij betreft ook een aanklacht indienen tegen het onterecht optimisme ontleend aan positieve berichten en de politieke onbereidheid om het sociaal minimum voor alle huishoudtypen toereikend te maken.

Vertrouwen op de expertise van hulp- en dienstverleners

SUN Weert en SUN Midden-Limburg verschillen op papier: de een bestrijkt één gemeente, de ander vijf kleinere gemeenten in een regio (Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Leudal en Nederweert). Maar ze werken beiden in de provincie Limburg, delen dezelfde aanpak en werken nauw samen. Coördinator Simone Vullers (SUN Weert) en voorzitter Gert van der Steen (SUN Midden-Limburg) vertellen hoe ze omgaan met noodhulpvragen die bij SUN binnenkomen en welke rol hulp- en dienstverleners hierbij spelen.

Veel aanvragen op gebied van wonen

Bij beide noodhulpbureaus staan aanvragen voor woninginrichting hoog genoteerd. “Het kan bijvoorbeeld gaan om mensen die uit een opvang komen en niks hebben. Ze hebben dan een wasmachine of vloer nodig, of moeten overnamekosten betalen,” vertelt Simone.

Gert vult aan: “Bij ons spelen woonlasten ook vaak een rol. Bijvoorbeeld inrichtingskosten bij mensen die een woning krijgen, of mensen die de borg niet kunnen betalen.” Toch is er ook een verschil. Gert: “In dorpen zien we vaker dat mensen pas heel laat om hulp vragen. Ze proberen het vaker eerst binnen hun eigen kring op te lossen.”

Aanvragen op gebied van gezondheid

Gezondheid speelt ook vaak mee bij de aanvragen, ziet Gert: “Zowel fysiek als psychisch. Soms krijgen we een eenvoudige aanvraag voor een koelkast binnen, maar dan zit daarachter een veel diepere en complexe situatie.” Simone voegt toe: “Als iemand

bijvoorbeeld standaard dieetvoeding of extra vitamines nodig heeft, is het leven gewoon duurder. Dan lukt sparen voor iets anders echt niet.” Gert: “Daarnaast zien we veel aanvragen voor mondzorg, brillen, hoortoestellen en fysiotherapiekosten. Als wij de aanvragen zelf niet goed kunnen wegen omdat er meer expertise voor nodig is, dan schakelen we een deskundige in die bekijkt of het voorgestelde behandelplan en de gevraagde kosten kloppen.”

Vertrouwen in hulp- en dienstverleners

Zowel SUN Weert als SUN Midden-Limburg werken vanuit vertrouwen in de hulp- en dienstverleners. De hulpverlener kent de situatie en kan dus goed onderbouwen wat nodig is. Door het verlenen van SUN-noodhulp krijgt de cliënt ook vaak meer vertrouwen in de hulp- of dienstverlener en kunnen ze samen gaan werken aan dieperliggende oorzaken en nieuw perspectief. Inmiddels hebben we een goede band opgebouwd

“Twijfel nou niet als je alles al geprobeerd hebt en je hebt een cliënt met urgente noden: doe een aanvraag!”

Simone Vullers
Coördinator SUN Weert

met de hulp- en dienstverleners in ons werkgebied. Nieuwe medewerkers informeren wij graag over SUN-noodhulp, zodat ook zij de weg naar ons weten te vinden.” Gert: “We zeggen vaak: bel eerst even. Dan denken we mee over de aanvraag en is het zo gedaan.”

Hoewel beide SUN-noodhulpbureaus de aanvragen zelfstandig oppakken, is er veel afstemming onderling. Simone: “We vervangen elkaar bij vakanties, overleggen regelmatig en wisselen ervaringen uit. Zo versterken we elkaar. Ik ben zelf naast mijn baan als bureaucoördinator ook cliëntondersteuner en wil tegen collega’s zeggen: Twijfel nou niet als je alles al geprobeerd hebt en je hebt een cliënt met urgente noden: doe een aanvraag!”

“Bel eerst even, dan denken we mee over de aanvraag en is het zo gedaan!”

Gert van der Steen
Voorzitter SUN Midden-Limburg

Aanvragen doe je zo!

Als hulp- of dienstverlener sta je dicht bij mensen met urgente nood. Je signaleert een urgente situatie en kunt bijdragen aan een oplossing. Soms ook door een aanvraag in te dienen bij een SUN-noodhulpbureau.

Dit is hoe je dat doet!

1 Bekijk de voorwaarden

Ga naar de website van het noodhulpbureau in de gemeente waar jouw cliënt woont en bekijk de voorwaarden. Je kunt ook eerst even bellen om een mogelijke aanvraag te bespreken. Doe dit zeker als er sprake is van spoed!

2 Vraag de cliënt om toestemming

Vraag jouw cliënt om schriftelijke toestemming voor het opsturen van persoonlijke gegevens, zoals een kopie van het ID-bewijs of bankafschriften. Het noodhulpbureau gaat hier uiteraard zorgvuldig mee om.

3 Doe de aanvraag

Ga naar de website van het noodhulpbureau. Dien de aanvraag in en omschrijf in een sociale rapportage:

- de persoonlijke omstandigheden en financiële situatie
- op welke manier er sprake is van urgentie en nood
- wat nodig is om de situatie te verzachten, stabiliseren of doorbreken
- welke donatie daarvoor nodig is
- of het gaat om de aanvraag voor een gift of renteloze lening
- wat het perspectief/behandelplan is na het verkrijgen van de SUN-noodhulp
- welke andere voorzieningen er eerst zijn aangevraagd die niet hebben geleid tot een toekenning.

Voeg ook de bewijsstukken en een kopie van het ID-bewijs toe. Bel bij vragen altijd met de bureaucoördinator. Noodhulp organiseren doen we samen, als het moet binnen 24 uur!

4 Wacht de reactie af

Het noodhulpbureau neemt de aanvraag in behandeling en weegt daarbij drie factoren:

- a. Is de aanvraag goed en volledig ingediend?
- b. Is er sprake van nood?
- c. Zijn alle bestaande voorzieningen benut?

5 Ontvang de noodhulp

In beginsel ondersteunt een noodhulpbureau niet door direct geld te geven aan cliënten voor wie de aanvraag is ingediend. Het noodhulpbureau maakt de bijdrage wel over aan een schuldeiser, leverancier of de organisatie waar je als hulp- of dienstverlener werkzaam bent. Een uitzondering hierop vormen supermarktbonnen, waarmee mensen zelf inkopen kunnen doen.

> **Werkzaam als vrijwilliger of zzp'er**
Vraag de betaalde coördinator of opdrachtgever van de (vrijwilligers)-organisatie om een aanvraag in te dienen.

VU-onderzoek: Het effect van SUN-noodhulp op het werk van hulp- en dienstverleners

Noodhulp geboden door noodhulpbureaus biedt meer bewegingsruimte voor alle betrokkenen. En kan zorgen voor het verzachten, stabiliseren of doorbreken van urgente noodsituaties. Dat is de conclusie van het onderzoek dat de Vrije Universiteit Amsterdam deed in opdracht van SUN Nederland.

Opbouwen van vertrouwen opent deuren

De ondersteuning door SUN-noodhulpbureaus versterkt het vertrouwen van cliënten in hulp- en dienstverleners die een aanvraag voor hen hebben gedaan. Een toegekende gift of renteloze lening neemt namelijk direct (geld)stress weg bij cliënten en daardoor krijgen zij (soms voor het eerst sinds lange tijd) het gevoel gezien en gehoord te worden. SUN-noodhulp draagt bij aan hun gevoel van menswaardigheid. Door het verstrekken van noodhulp kunnen hulp- en dienstverleners bovendien bijdragen aan het voorkomen van verdere escalatie, zoals een huisuitzetting of oplopende schulden. Het toegenomen vertrouwen verbetert de relatie tussen de hulp- of dienstverlener en de cliënt, en biedt zo ruimte om stap voor stap de achterliggende problemen aan te pakken. Kortom, SUN-noodhulp biedt hulp- en dienstverleners waardevolle extra mogelijkheden binnen bestaande hulptrajecten.

Maatwerk op basis van expertise hulp- en dienstverleners

Het onderzoek benadrukt het belang van maatwerk bij het verstrekken van noodhulp. Sommige cliënten geven de voorkeur aan een renteloze lening, omdat zij zich op die manier gelijkwaardiger voelen en hun gevoel van eigenwaarde kunnen behouden. Anderen hebben juist meer baat bij een gift, omdat zij zich over het moeten afbetalen van een lening

te veel zorgen zouden gaan maken. Hulp- en dienstverleners spelen een cruciale rol in het afstemmen van de juiste vorm van ondersteuning op de behoeften en voorkeuren van de cliënt. Zij kennen de cliënt en de situatie het beste.

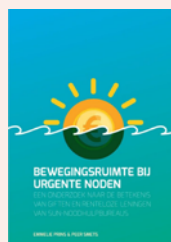
Schaamte en beelden wegnemen

Veel cliënten schamen zich enorm voor hun financiële problemen en kampen met het gevoel dat zij het niet waard zijn om SUN-noodhulp voor aan te vragen. Maar SUN-noodhulp is er juist voor iedereen die nergens anders meer terecht kan. Ongeacht leeftijd, geloof, afkomst of levenswijze. Een SUN-noodhulpbureau kijkt ook niet naar de schuldvraag. Als hulp- of dienstverlener kun je schaamte en beelden wegnemen en een aanvraag doen.

Meer informatie en contact

Voor meer details over het onderzoek en de mogelijkheden van SUN-noodhulp kun je het volledige rapport 'Bewegingsruimte bij urgente noden de betekenis van SUN-noodhulp(bureaus)' downloaden op de website van SUN Nederland of door hier de QR-code te scannen.

Heb je specifieke vragen of wil je in gesprek over de uitkomsten van het onderzoek? Neem dan contact op via info@sunnederland.nl.

Onderzoeksrapport
Bewegingsruimte bij
urgente noden

In de praktijk

Soms helpt een steuntje in de rug om een financiële noodsituatie te verzachten, stabiliseren of doorbreken. SUN-noodhulpbureaus geven die steun met een gift of renteloze lening.

Warm water voor Gerard

Gerard is 68 jaar, heeft schulden en ligt in het ziekenhuis met keel- en slokdarmkanker. Hij heeft sondevoeding nodig en warm water om de sonde schoon te maken. Helaas is zijn boiler kapot. Er moet een monteur langskomen voor de reparatie, maar de monteur komt pas zodra deze betaald kan worden. De coördinator van Schuldhulpmaatje doet een aanvraag bij SUN. **Het noodhulpbureau staat garant voor de reparatie van 420 euro.** Hierdoor kan Gerard thuis herstellen, komt er een ziekenhuisbed vrij en worden kosten bespaard.

“Zo fijn dat ik weer warm water heb en naar huis kan gaan.”

Mondzorg voor Nergiz

Nergiz is een alleenstaande moeder met twee jonge kinderen. Vanwege haar ziekte ontvangt zij een Wajong-uitkering en diverse toeslagen van de Belastingdienst. Het lukt haar niet om rond te komen en ze bouwt geleidelijk schulden op. Hierdoor is er beslag gelegd op haar uitkering en stelde de rechter beschermingsbewind in. Nu heeft Nergiz een afgebroken kies die voor veel problemen gaat zorgen als deze niet wordt behandeld. Bovendien kan zij nu niet goed eten. Een medische ingreep is noodzakelijk. Nergiz heeft niet genoeg geld om deze behandeling te betalen. **Haar bewindvoerder dient een aanvraag in.** Het SUN-noodhulpbureau kent gezien haar omstandigheden de aanvraag toe, waarop Nergiz weer normaal kan eten en grotere problemen voorkomen zijn.

Fysiotherapie voor José

José woont samen met Yacub, is 32 jaar en heeft een complexe breuk in haar been opgelopen. Hierdoor kan zij tijdelijk niet werken. Na de revalidatie heeft ze fysiotherapie nodig om mobieler te worden. Ze heeft alleen een basiszorgverzekering die niet alles vergoedt. De eerste behandelingen moet ze zelf betalen, maar dat lukt niet. Ze heeft al schulden en kan niet overstappen naar een andere zorgverzekering. Ook haar partner heeft geen extra geld hiervoor. Haar schuldhulpverlener doet daarom een aanvraag bij het SUN-noodhulpbureau. Omdat in de sociale rapportage van de aanvraag staat dat José binnenkort een erfenis ontvangt, wordt haar aanvraag toegekend als lening. **Zo kan zij starten met haar revalidatietraject en binnen korte tijd weer aan het werk.** Ze lost de lening binnen de afgesproken termijn af.

Een schoon huis voor Dora

De 55-jarige Dora heeft brandwonden en blijvend letsel door een ongeluk. Ze schaamt zich voor haar uiterlijk en haar huis en durft geen sociale relaties aan te gaan. Ze kampt met trauma's en is haar vertrouwen in de mensen, overheid en gezondheidszorg kwijt. Na een melding en een huisbezoek blijkt haar woning vol ongedierte te zitten en ook afgesloten te zijn van gas, water en elektra. **Haar ambulant begeleider doet een aanvraag en het SUN-noodhulpbureau geeft een gift voor ongediertebestrijding, schoonmaak en het opnieuw aansluiten van de nutsvoorzieningen.** Nu kan Dora weer op een fijne en waardige manier in haar eigen huis wonen en van daaruit opnieuw contact maken met anderen.

Een nieuwe koelkast voor Joseph

Iedere maand komt het Sociaal Wijkteam langs bij de 89-jarige Joseph. De hulpverlener vermoedt dat zijn koelkast kapot is en dat Joseph daardoor soms bedorven voedsel eet. Hij kan net rondkomen van zijn AOW, heeft geen familie of netwerk en komt niet in aanmerking voor hulp van de gemeente. **De hulpverlener dient een verzoek voor een kleine koelkast in bij het SUN-noodhulpbureau.** Binnen enkele dagen wordt de koelkast (via een bekende leverancier met kortingsafspraken) geplaatst bij Joseph thuis.

“Er is weer rust door de nieuwe koelkast.”

SUN-noodhulp voor een beter gebit

Een gezond gebit is geen luxe. Het is een basisvoorwaarde voor welzijn, zelfvertrouwen en volwaardig mee kunnen doen in de samenleving. Wie zijn tanden niet durft te laten zien of pijn heeft bij elke hap eten, trekt zich sneller terug uit het sociale leven. Voor veel mensen is een bezoek aan de tandarts onbetaalbaar, waardoor kleine gebitsproblemen kunnen uitgroeien tot grote en urgente nood.

Aanvragen mondzorg vooral van kwetsbare jongvolwassenen

Uit onderzoek van ACTA (Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam) blijkt dat veel mensen met een laag inkomen mondzorg mijden vanwege de kosten. Mondzorg zit voor mensen boven de 18 jaar namelijk niet meer in het basispakket van de zorgverzekering. De afgelopen jaren is er bij SUN-noodhulpbureaus al voor meer dan anderhalf miljoen euro aan mondzorgkosten aangevraagd, waarvan ruim een derde is toegekend. Het aantal aanvragen stijgt nog steeds.

Diverse tijdelijke oplossingen voor mondzorg...

Dat praktische oplossingen werken, blijkt uit initiatieven waarbij noodhulpbureaus betrokken zijn. Zo organiseren Fonds Bijzondere Noden Rotterdam en SUN Hilversum met Stichting Anders een Tandartsdag, waarbij tandartsen inwoners met urgente gebitsproblemen gratis behandelen. Het noodhulpbureau betaalt de eventuele vervolghandelingen. Ook andere SUN-noodhulpbureaus hebben vaak afspraken met lokale tandartsen om kwetsbare mensen toch de mondzorg te bieden die zij nodig hebben. Daarbij kunnen de noodhulpbureaus de ingediende offertes van andere tandartsen

beoordelen en meedenken over een (kosten) effectieve behandeling.

...maar een structurele oplossing is nodig

Gezien het grote aantal aanvragen en de vele initiatieven pleiten SUN Nederland en de noodhulpbureaus voor een structurele oplossing voor mensen die mondzorg niet zelf kunnen betalen, zonder dat dit leidt tot een hogere zorgpremie voor kwetsbare groepen.

“Als je hun gebit weer in orde kan maken, kan dat heel veel voor mensen betekenen. Het kan een springplank zijn.”

Lenka Nieuwenhuis
Coördinator SUN Hilversum

“Het is goed om te merken dat steeds meer instanties en gemeenten door-drongen raken van het feit dat er betere voorzieningen moeten komen rondom mondzorg voor de meest kwetsbare mensen in onze samenleving, zodat we het aantal zorgmijders op basis van financiële redenen kunnen terugbrengen.”

Anoor de Zeeuw
Coördinator SUN Haarlem

Kom ook in actie

Komt u als hulp- of dienstverlener cliënten tegen met acute mondklachten? Overleg dan vooraf met uw SUN-noodhulpbureau over een mogelijke bijdrage in de tandartskosten. Een noodhulpbureau betaalt nooit reeds gemaakte kosten achteraf.

Wilt u uw stem laten horen bij beleidsmakers? Steun dan onze visie: ook kwetsbare mensen moeten toegang hebben tot goede mondzorg, zonder dat de zorgpremie voor hen stijgt.

Column

Lilith Smidts-Lefever

Ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting, sociaal werker en onderzoeker

Pleisters die tot verandering leiden

Sociaal werk is meer dan hulp bieden aan wie tussen de mazen van het net valt. Het is een mensenrechtenberoep. Sociaal werk vraagt om méér dan het dichten van gaten in systemen. Het vraagt ook dat wij als sociaal werkers die gaten blijven signaleren, bevragen en structureel dichten. Want zolang mensen dagelijks vastlopen op bureaucratie, uitsluiting of financiële nood, schort er iets aan ons systeem. En dus is het onze taak om op te komen voor de rechten van wie uit beeld dreigt te vallen.

Toch klinkt er soms cynisme als het gaat over noodhulp. “Pleisters plakken”, wordt er dan gezegd, vaak met een ondertoon van: het is niet structureel genoeg. Stichting Urgente Noden Nederland (SUN Nederland) wordt regelmatig in dit rijtje geplaatst. Maar wie goed kijkt, ziet dat noodhulp veel meer kan zijn dan alleen het verzachten van leed.

SUN-noodhulpbureaus kunnen juist een scharnierpunt zijn tussen individuele ondersteuning en structurele verandering. Doordat zij de ‘pleisters’ plakken, weten zij als geen ander waar de wonden zitten. SUN Nederland ziet waar het misgaat, waar het systeem tekortschiet, wie tussen wal en schip valt en waarom. Die kennis is goud waard. Als sociaal werker kunnen we die informatie ophalen, benutten en terugkoppelen. Door onze signalen te bundelen met de inzichten van

SUN Nederland, kunnen we een veel krachtiger verhaal vertellen richting beleidsmakers. Want als een sociaal werker én een noodhulporganisatie onafhankelijk van elkaar hetzelfde probleem signaleren, kun je niet meer wegstijgen. Dan klinkt er geen losse roep, maar een stem die moeilijk te negeren valt.

Bovendien is noodhulp relationeel werk. Wie in een crisis zit, vertrouwt niet zomaar iedereen. Juist via een snelle, menselijke reactie – een buskaartje, voedselpakket, overbruggingsbedrag – ontstaat de basis voor een vertrouwensrelatie. En dáár begint de ruimte voor herstel, voor het opbouwen van kracht, voor het versterken en veranderen.

Laat ons dus niet vervallen in de tegenstelling ‘pleisters of beleid’. We hebben beide nodig. Maar wél met de bewuste keuze om de pleisters niet te laten verharderen tot permanente lapmiddelen. Laten we ze benutten als signalen, als bruggen naar verandering. Sociaal werk is mensenrechtenwerk. En mensenrechten verdienen meer dan alleen noodoplossingen. Ze verdienen systemen die voorkomen dat mensen überhaupt in nood raken. Tot die tijd blijven we naast mensen staan. Pleisters in de ene hand en in de andere een stem die verandering eist.

Interview

Toename in zorghulpvragen bij Noodfonds Amsterdam

Marita Tolman is directeur van Noodfonds Amsterdam, een van de noodhulpbureaus die samenwerkt met SUN Nederland. Noodfonds Amsterdam bestaat al sinds 1936. Tot voor kort heette de organisatie Fonds Bijzondere Noden Amsterdam (FBNA). Het noodfonds ziet de afgelopen jaren een stijging in het aantal aanvragen, met name op het terrein van gezondheid.

Zorgkosten steeds vaker reden voor aanvraag

Sinds 2022 vergoedt Noodfonds Amsterdam tandartskosten. Vanaf dat moment krijgt het noodhulpbureau steeds vaker andere zorggerelateerde aanvragen. “We merken dat mensen met andere zorgkosten nu sneller aan ons denken. Het gaat dan bijvoorbeeld om brillen, een medisch matras of een overbrugging voor fysiotherapie tot de verzekering ingaat.” Ook aangepaste vervoersmiddelen of hulpmiddelen zoals een droger bij ernstige astma of COPD komen voor.

Volgens Marita speelt gezondheidsproblematiek op de achtergrond bij veel huishoudens. “Wij houden in de aanvragen bij wat er speelt bij de mensen die in nood komen. Bij ongeveer een derde van de aanvragen die wij ontvangen speelt er een chronische zorgvraag of GGZ-problematiek. Dat beperkt vaak het perspectief op inkomensverbetering en brengt extra kosten met zich mee. Tegelijkertijd is er ook steeds meer aandacht voor noodhulp en dat draagt er mogelijk aan bij dat we meer aanvragen binnenkrijgen.”

Jaarlijkse donatiecampagnes

Om aandacht te vragen voor de toenemende zorghulpvragen organiseerde het fonds eind 2024 de campagne *Help een Amsterdammer*

uit de zorgen. “We doen jaarlijks een donatiecampagne met een thema. We merken dat het beter werkt om voor een specifiek doel geld op te halen dan dat je een donatie in brede zin vraagt. De actie bracht €121.000 op mede dankzij de verdubbelaar aangeboden door twee fondsen. In die zin was het echt een succes. De zichtbaarheid van de donatiecampagne werd versterkt door een hulpvraag die de krant haalde: een gezin kreeg, door donaties via lezers van Het Parool, een aangepaste bakfiets voor twee kinderen met een beperking.” Het overgebleven bedrag aan donaties werd toegevoegd aan de donatieactie van Noodfonds Amsterdam.

Samenwerking met partners en andere praktijken

De campagne zorgde voor meer mooie resultaten, namelijk ook een nieuwe samenwerking. “Brillenwinkel Ace & Tate sponsort nu brillen. Als wij een bril toekennen, kunnen mensen een verwijzing krijgen, hun ogen laten meten en een bril krijgen.” Daarnaast werkt Noodfonds Amsterdam verder aan structurele samenwerking met tandartspraktijken en met ACTA, de opleiding voor tandheelkunde. “Twee studenten proberen nieuwe tandartspraktijken te enthousiasmeren om met ons samen te werken via verschillende onderzoeken.”

Marita Tolman (rechts) in gesprek met staatssecretaris Jurgen Nobel over het werk en het belang van noodhulpbureaus.

“Bij ongeveer een derde van de aanvragen speelt er een chronische zorgvraag of GGZ-problematiek. Dat beperkt vaak het perspectief op inkomensverbetering en brengt extra kosten met zich mee.”

Beter in beeld

Marita merkt dat het noodhulpbureau steeds beter wordt gevonden. Dit komt mede door de vele contacten die er zijn met verschillende partijen. “Als hulp- of dienstverleners onderling met elkaar sparren, zeggen ze soms: misschien moet je eens contact zoeken met Noodfonds Amsterdam. Zij bellen ons niet alleen om iets aan te vragen, maar ook voor advies of een doorverwijzing naar andere instanties die hulp kunnen bieden.”

Ook het communiceren over de toename van de zorghulpvragen vergroot het bereik van het noodhulpbureau bij de doelgroep. “Als je van tien naar twintig aanvragen gaat en je communiceert over deze toename van zorgaanvragen, dan denken mensen: oh, dat doen ze dus ook. Dat heeft een versterkend effect.” Zo draagt Noodfonds Amsterdam stap voor stap bij aan iets wat voor iedereen vanzelfsprekend zou moeten zijn: gezond kunnen leven.

Soms is snelle SUN-noodhulp gewoon nodig!

Als onbezoldigd voorzitter van SUN Zutphen en directeur van IJsselZorg ziet Martijn Traas dagelijks wat urgente noden kunnen betekenen. SUN Zutphen is inmiddels al stevig ingebed in het lokale zorgnetwerk. Mede dankzij de samenwerking tussen gemeente, fondsen en hulp- en dienstverleners heeft het noodhulpbureau al tientallen aanvragen kunnen honoreren.

SUN-bijdragen maken een groot verschil

Martijn merkt dat de hulpvragen steeds vaker te maken hebben met gezondheid. “Dat varieert van iemand die een thermostaatkraan nodig heeft om veilig te douchen tot mensen die geen eigen bijdrage voor fysiotherapie kunnen betalen.

“Hulpvragen hebben steeds vaker te maken met gezondheid.”

Of iemand die wel wil solliciteren maar zich schaamt voor zijn of haar gebit. Ook een fiets voor woon-werkverkeer of een fatsoenlijke vloer kan een verschil maken voor iemands gezondheid en bestaanszekerheid. Het zijn vaak nét die uitgaven die niet gedekt worden door andere regelingen, terwijl ze grote impact hebben op het dagelijks leven. Juist dan kan SUN-noodhulp het verschil maken.”

Handelingsverlegenheid

“Het aantal aanvragen bij SUN Zutphen stijgt. Dat zien we natuurlijk liever niet, maar het betekent ook dat mensen ons weten te vinden. Toch zie ik ook dat veel zorgprofessionals moeite hebben om ons als SUN-noodhulpbureau in te schakelen. Vragen om onze ondersteuning voelt voor hulp- en dienstverleners soms ongemakkelijk, alsof je buiten het systeem om werkt. Terwijl het juist een aanvulling is. Ook bij inwoners zelf zien we die houding. Mensen willen vaak eerst alle andere opties geprobeerd hebben. Maar soms is snelle financiële hulp gewoon nodig, zodat problemen niet groter worden.”

Grootstedelijke problemen

“We hebben in onze gemeente te maken met grootstedelijke problematiek terwijl Zutphen eigenlijk maar een kleine stad is. Juist daarom is het zo belangrijk dat de lijntjes kort zijn. De samenwerking met de gemeente, hulp- en dienstverleners en fondsen verloopt gelukkig heel soepel. Daardoor maken we het verschil. We hebben bijvoorbeeld geregeld dat ID-kaarten die bij ons aangevraagd werden, toch weer door de gemeente worden vergoed.

“Je kunt het wel willen geven, maar mensen moeten het ook willen ontvangen.”

Dat lijkt iets kleins, maar is voor sommige mensen in kwetsbare situaties van groot belang.” Martijn sluit af: “Als we willen dat hulp- en dienstverleners SUN-noodhulp eerder inzetten, moeten we het gebruik ervan normaler maken. Je kunt het wel willen geven, maar mensen moeten het ook willen ontvangen.”

Martijn Traas
Voorzitter van
SUN Zutphen
en directeur
van IJsselZorg

Gastcolumn

Stella de Swart

Ervaringsdeskundige

Armoede in maatpak

“Ik zie er niet arm uit,” zei ik ooit tegen een beleidsmaker. Hij glimlachte beleefd en zei: “Gelukkig maar.” Maar ik voelde geen geluk. Ik voelde onzichtbaarheid.

In Nederland hangt nog steeds een beeld van armoede: grijs, zichtbaar, versleten. Maar ik kwam uit de modewereld. Ik wist hoe je moest verschijnen. Hoe je met opgeheven hoofd een ruimte binnenstapte, zelfs als je die ochtend alleen koffie en ‘hoop’ op had. Hoe je je waardigheid vasthield terwijl thuis de wasmachine stuk was, de ijskast niet meer koelde en één van de gaspitten het niet meer deed.

Ik was die vrouw met verzorgde nagels die boodschappen moest terugleggen bij de kassa. De gastspreker die een zaal wist te raken, maar na afloop geen geld had voor de trein naar huis. Ik kreeg een bloemetje en een VVV-bon, maar géén financiële vergoeding. Ik was niet zielig. Maar ik was wél arm. En dat begreep bijna niemand. Het systeem werkt pas mee als je gebroken bent. Als je huilend aan een balie staat en je hele leven blootlegt. Maar ik huilde niet. Ik sprak. Ik stond. Ik ging door. Voor mijn kinderen. Omdat ik hen wilde laten zien dat je zelfs als het tegenzit, waardigheid kunt behouden. Dat je krachtig kunt blijven, ook als het moeilijk is. Niet door alles weg te stoppen, maar door telkens weer op te staan. Ik wilde hen laten zien wat veerkracht is; niet in woorden, maar in daden. En dus viel ik buiten de boot. Want urgentie wordt pas geloofd als het uitzichtloos is.

Toch geloofde ik toen al in een ander soort hulp. Menselijk. Praktisch. Snel. Niet maanden wachten of stapels formulieren, maar iemand die vroeg: “Wat heb je nú nodig?” Dat is wat ik vond bij plekken zoals SUN-noodhulpbureaus. De wasmachine. De ijskast. Het gasfornuis. Het is dat ene zetje dat het verschil maakt tussen opgeven of dóórgaan.

Wat als we altijd zo zouden werken? Vertrouwen als uitgangspunt. Maatwerk als methode. Armoede is niet alleen een lege portemonnee. Je raakt ook je waardigheid kwijt. Je hoofd zit vol. Het is stress. Druk. Urgentie. Het zijn de nachten waarin je ligt te woelen, omdat je niet weet hoe je morgen rondkomt. En het zit dichterbij dan mensen soms denken. Ik ben trots dat ik mezelf heb kunnen ontworstelen aan de bijstand. Dat ik nu werk als zzp’er; als spreker, gastdocent, schrijver en adviseur. Mijn boek ‘Armoede krijg je gratis’ is gelezen door duizenden mensen. Via sprekersbureau ZijSpreekt kunnen organisaties mij inhuren om in dialoog te gaan over armoede, bewustwording en systeemverandering. Ik wens mezelf nog wat meer opdrachten toe. Niet omdat ik bang ben voor die kapotte ijskast, maar omdat ik geloof dat verhalen zoals de mijne hard nodig zijn. Zodat we blijven zien wat vaak onzichtbaar blijft. Zodat we blijven vragen: “Wat heb je nodig?”

Aan een ieder die verder durfde te kijken dan het oppervlak: bedankt. Zij zagen mij vóórdat ik kapot was. En dat maakte alles anders!

Tot slot...

“SUN-noodhulp brengt weer beweging in situaties die vast lijken te zitten. De financiële steun geeft cliënten net wat meer lucht, waardoor het mogelijk wordt om een doorstart te maken.”

Barbara Raven

Trajectbegeleider LIMOR en maatschappelijke opvang

“Als ik aan SUN denk, denk ik aan één woord: noodzakelijk! SUN-noodhulp betekent voor mijn cliënten dat zij het financiële probleem snel achter zich kunnen laten en zich kunnen richten op de toekomst.”

Jasper Stouthart

Maatschappelijk werker in Haarlem

> Bekijk ook de [video voor hulp- en dienstverleners over SUN-noodhulp](#)

Colofon

Dit magazine met het thema GEZOND is de derde uit de reeks van uitgaven van Stichting Urgente Noden (SUN) Nederland en is gericht op hulp- en dienstverleners. Het eerste themanummer WONEN is gericht op gemeenten. Het tweede themanummer (OVER)LEVEN op donateurs.

De volgende themanummers gaan over:

- **Schulden**
- **Mobiliteit**

Scan de QR-code
om dit magazine
te downloaden

Tekst Nadja Jungmann, Simone Vullers, Gert van der Steen, Lenka Nieuwenhuis, Anoor de Zeeuw, Lilith Smidts-Lefever, Marita Tolman, Martijn Traas, Stella de Swart, Barbara Raven, Jasper Stouthart, Beau Schenk (DDK), Nathalie Boerebach, Angélique van Lynden (SUN Nederland).

Ontwerp en opmaak DDK, Utrecht

Beeld iStock, archief SUN Nederland, pexels.com

Onze dank gaat uit naar allen die hebben meegewerkt aan deze uitgave.

De foto's en namen zijn gebaseerd op de praktijk en testimonials dienen ter illustratie. Heeft u vragen naar aanleiding van deze uitgave, neem dan contact op met SUN Nederland: info@sunnederland.nl

© Als u teksten uit deze uitgave wilt overnemen, neem dan contact op met SUN Nederland: info@sunnederland.nl

**“Sociaal werkers
zien wat nú nodig
is en kunnen snel
hulp aanvragen
bij een SUN-
noodhulpbureau.”**

Lex Staal
Directeur-bestuurder van branche-
organisatie Sociaal Werk Nederland

Lex Staal | Sociaal werkers zien vaak dat het water bij mensen aan de lippen staat. Als iemand vooral bezig is met overleven en veel stress heeft vanwege armoede en schulden, dan is het niet altijd eenvoudig om echt contact te maken en te ondersteunen bij dieperliggende wensen en behoeftes. Gelukkig zijn er SUN-noodhulpbureaus, die snel kunnen helpen met een eenmalige gift of renteloze lening. Op die manier wordt de ergste stress weggenomen en ziet iemand weer perspectief.

Kom in contact

Wilt u weten hoe SUN-noodhulp mensen met urgente noden ondersteunt? En wat SUN-noodhulp kan betekenen voor het werk van hulp- en dienstverleners? Ga naar sunnederland.nl/donateurs voor meer informatie.

Contactformulier
sunnederland.nl/contact

**Stichting
Urgente
Noden
Nederland**

SUN Nederland
Seinstraat 22
1223 DA Hilversum
info@sunnederland.nl
www.sunnederland.nl